

Lärrarhandledning för lågstadiet – dövhistoria

I denna uppgift finns möjlighet att lära sig lite om dövas utbildning. En del skillnader finns i jämförelse med vanlig skolgång. En sådan skillnad var naturligtvis att de oftast var tvungna att bo på internat under skolgången – långt från sitt hem och ofta präglad av kollektivets likformighet.

En annan aspekt är att dövas skolgång länge innebar krav på att lära sig ett hantverksyrke för att kunna försörja sig efter avslutad skola. Det handlade om skomakare, skräddare, snickare sömmerska och liknande. De döva skämtade själva om att de bara kunde jobba inom S-sektorn. Mer om detta går att hitta i andra dokument här på webbplatsen.

Här skall det handla om hur viktigt det var för döva att sätta ord på det som vi tar för givet och får med oss under förskoleåldern. Många döva fick så att säga börja från början språkligt sett. När vi idag tittar på de läromedel som togs fram till döva ger det möjlighet att få en liten inblick i hur vardagslivet såg ut då de togs fram. I den lilla läroboken *Solhultsbarnen* från 1951 skiner solen ständigt och de två barnen Storasyr och Lillebror bor på landet. I bilderna speglas deras närmiljö och till dessa kan man ställa många frågor. Se nedan för arbetsuppgifter.

Kursmål i åk 1-3 som är relevanta för uppgiften

Bild

- Bildanalys.
- Historiska och samtida bilder och vad bilderna berättar, till exempel dokumentära bilder från hemorten och konstbilder.

Historia

- Hemortens historia. Vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor under olika perioder.
- Yrken och verksamheter i närområdet.

Teknik

- Hur föremålen i elevens vardag har förändrats över tid.

Arbetsuppgift 1

Gör en bildanalys av Skomakarbilden.

Enligt skolverket kan bildanalys gå till på följande sätt:

1. Bildanalysens första fas: Beskriv vad som sker på bilden. Titta på detaljer som byggnader, människor, tid på dygnet, hur människorna ser ut osv utan att försöka tolka så mycket.

2. Bildanalysens andra fas: Varför finns just denna bild med i läromedlet för döva?
3. Bildanalysens tredje fas: Sätt in bilden i en samhällelig kontext och fundera över varför just skomakaryrket var lämpligt för döva?

Avsluta med en reflekterande genomgång i klassen.

- Vi har alla skor på fötterna men har vi någonsin varit hos en skomakare? Finns det skomakare där du bor?
- Kan man få sina skor lagade någonstans idag eller ska man bara kasta och köpa nya när de går sönder?
- Är dina skor sköna? Vad gör ett par skor sköna egentligen? Hur vill man att skorna ska vara?
- Vad brukar man titta på när man köper nya skor? Färg, material, årstid, storlek....

Arbetsuppgift 2

I denna arbetsuppgift kan ni utgå från den lilla boken som heter *Solhultsbarnen*. Den är tänkt att användas som uppsatsbilder, d.v.s. barnen skall skriva små uppsatser kring en bild i taget och på så sätt träna på stor bokstav och punkt osv. Se gärna i bokens inledning *Till läraren* och *Till lärjungen*.

Här finns många möjliga infallsvinklar. Boken kan förstås användas precis som det är tänkt. Men man kan också jämföra hur det var på 50-talet i jämförelse med idag. Vad skiljer åt egentligen? Känner vi igen oss eller inte?

Förslag:

- Barnen kan välja varsin bild att beskriva.
- De kan välja den bild de gillar bäst och motivera varför.
- Man kan också välja att analysera köket och jämföra det med dagens kök.
- På flera av bilderna leker barnen i olika situationer. Hur skiljer sig deras lek mot hur barnen själva leker på sin fritid?
- Två bilder relaterar till firandet av jul. Hur ser julfirandet ut att ha varit i jämförelse med dagens julfirande?
- Teknik. Från levande ljus i granen till elektrisk plastgran. Leta efter situationer eller arbetsuppgifter där det skett en teknisk utveckling sedan 50-talet? Beskriv skillnaderna. Hur många sådana kan ni hitta?
- Yrket bonde. Från småjordbrukare med hästen som närmsta arbetskamrat till ett komplicerat yrke som kräver insyn i Eus regelverk, hantering av avancerad maskinpark samt skicklig hantering av köttproduktion eller spannmålsproduktion. Kanske också med ett turismutvecklingsprojekt inkluderat (bo på lantgård).